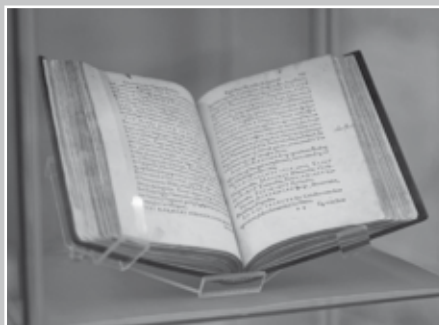

Elpusztultnak hitt kincs az OSZK-ban

Székely-krónika

Ellopták a nácik, túlélte egy bombázást és egy hatalmas tűzvész, majd megtalálta egy vasutas és a '40-es évek végén az Országos Széchényi Könyvtárba került az 1559-ben kiadott *Székely-krónika*. Ezt követően éveken át lapult a Régi Nyomtatványok Tárának egyik pánccs szekrényében, ahonnan a közelmúltban került elő. Ez a kötet az első épen maradt könyv, amely hetven évvel később került elő a Székely Nemzeti Múzeum elpusztultnak hitt anyagából, és most a nemzeti könyvtár segítségével hazatérhetett Erdélybe.

Az 1945-ben visszavonuló német csapatok a kifosztott múzeumok értékeit is magukkal hurcolták, így került a sepsiszentgyörgyi múzeum ötvenkét ládába tett gyűjteménye is abba a szerelvénybe, amely Zalaegerszeg vasútállomásán vesztegelt. Az oroszok bevonulását megelőző napon negyven vagon különféle löszert állítottak a német vonat mellé, amely március 28-án egy légi bombázás következtében kigyulladt, felrobbant és mindent elpusztított. Tizenegy nappal később, a romok eltakarítása közben

Kis Bóni János vasutas egy vasbuzogányra, néhány kisebb fémtárgyra és egy könyvre bukkant. Mivel a munkások között egyedül ő volt erdélyi származású, érdekelte a könyv dialektusa, ezért magához vette. Ahogy egy levelében fogalmazott: a könyv akkori állapotában úgy nézett ki, hogy mások lapáttal akarták a gödörbe hányni. „Én felvettem, kijavítottam és vigyáztam rá.”

A bombatámadást követően a Székely-krónika is felkerült a veszteséglistára, ám Herepei János, a sepsiszentgyörgyi Székely

Nemzeti Múzeum akkori igazgatója 1945 nyarán arról számolt be a zalaegerszegi rendőrkapitánynak, hogy nem minden pusztult el a támadást követő tűzvészben. „Dr. Hamar Sámuel miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató a pályaudvari romhalmazból egy kosárnyi mennyiségű tárgyat szedett össze; de ugyancsak ő értesült róla, hogy már a pusztulás utáni legelső napokban, amikor még nem volt lehetősége a színhelyet megvizsgálnia, máris akadtak olyanok, akik a szerteszét robbant tárgyak közül régi pénzeket és egyéb tárgyakat széthurcoltak.”

Azt nem tudni, a kötet pontosan hogyan került az Országos Széchényi Könyvtárba, annyi bizonyos, hogy a közel négyszázhatvan éves könyv birtokosa a bejegyzések alapján brassyói lehetett, mielőtt pedig a németek kezébe került, a Székely Nemzeti Múzeum tulajdonát képezte.

A kötetet október elején *Tüske László*, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója adta át *Vargha Mihálynak*, a Székely Nemzeti Múzeum főigazgatójának. ♣ (WI)

Liezen-Mayer Sándor Faust-illusztrációi

A világirodalom egyik legnagyobb hatású alkotója Johann Wolfgang von Goethe *Faustja*. A mű 1808-as megjelenésétől kezdve folyamatosan a művészek érdeklődésének középpontjában állt. Nemcsak a német festészet 19. századi mestereitől, hanem Európa-szerte más művészeketől is születtek illusztrációsorozatok, amelyek a világirodalom e kiemelkedő alkotásának interpretációjára vállalkoztak. A legtöbben Goethe eredeti szándékából kiindulva Faustot tekintették a mű főszereplőjének, s a rajzi megközelítés is őt helyezte a tragédia középpontjába, de léteznek Mefisztót vagy éppen a szerelmi szálát kiemelő értelmezések is. *Liezen-Mayer Sándor* számára az események hőse egyértelműen Margit, Faust szerelme, aki Mefisztó mesterkedéseinek áldozataként is képes végül dicsőségesen az események fölé emelkedni.

Liezen-Mayer Sándor (1839–1898) elsősorban történeti képeiről és portréiról ismert művész. Élete nagy részét Münchenben töltötte, de művei rendszeresen szerepeltek a budapesti

kiállításokon is. A müncheni akadémia professzoraként számos magyar és külföldi diák tekintette őt mesterének. Liezen-Mayer első nagy illusztrációs munkája a Goethe Faustjához készült sorozat volt, amely 1876-ban jelent

meg Stuttgartban. Két évvel később, 1878-ban Schiller A harang című művének illusztrálása következett, majd sorban a világirodalom ismert művei, többek között Shakespeare drámái foglalkoztatták.

Goethe művéhez ötven rajzot készített. A díszes kiállítású kötet acél-, réz- és fametszeteit a kor legjobb német metszői készítették el az eredeti rajzok alapján. A harminchét szöveg közti kép mellett tizenhárom egész oldalas, a kötetből kivehető, önálló acélmetszetes lap tette teljessé az illusztrációk sorát. Liezen-Mayer eredeti rajzai sajnos elvesztek, az illusztrációhoz azonban számos vázlat is született.

A Magyar Nemzeti Galéria kamarakiállításán, amelyet 2018. június végéig láthattak az érdeklődők, az eredeti, 1876-os Faust-díszkiadás mellett mintegy negyven vázlatot, a kötet tizenhárom egész oldalas acélmetszetlapját, valamint Liezen-Mayer Sándor három olyan festményét állították ki, amelyeket saját illusztrációi alapján alkotott meg.

♣ Hessky Orsolya